

PROGRESUL

Abonamentul :

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Interesul în luptă.

În societatea de astăzi, ceiace e în floare, ceiace va înflori din ce în ce mai tare, dacă nu ne vom schimba judecata și vederile, este partea cea rea a omenirii, e tragerea cărbunilor numai la oala proprie, pătura întinsă numai pe sine, jertfirea celorlalți în folosul propriu, fiindcă astăzi din păcate sîntem osîndiți să fim sau *speculați*, sau *speculanți*.

Priviți numai jur împrejur și veți vedea cum colo un popă dorește să aibă multe înmormîntări, din interes numai individual, ca să câștige mult; cum dincolo un doctor, dorește semenilor săi, tot numai din interes individual, ca să se îmbolnăviască cît mai mulți, ca să aibă cît mai mare câștig; cum din aceeași pricină procurorii doresc fiecărei familii cite un proces mare; arhitecții, multe case arse; uiegarii, vînt mare și furtună cu peatră, ca să se spargă multe geamuri; un croitor stoffe, ce ies iute din culoare; un cizmar, pele slabă ca să se rupă repede; avocatul, multe neînțelegeri, ca să apere în cît mai multe procese; cîrciumarul, mulți băutori, ca să vîndă cît mai multă băutură; un fabricant, cît mai mulți muncitori, ca să găsiască ușor de cei ieftini ș. a. m. d.

Aproape toate profesiunile au interese individuale de așa soi, încît vin în ciocnire aproape în totdeauna cu interesul social. Rari sînt interesele, ce mulțumesc atît individul, cît și societatea.

Ștînd lucrurile astfel, trebuie să-ne silim din toate puterile, ca să ne aducem starea socială acolo, încît să nu mai fim nici *speculați*, nici *speculanți*; să nu mai avem interese numai individuale; și aceasta vom putea-o face, *solidarizînd* interesul individual cu cel social, adecă îngrijindu-ne de pelea noastră, dar purtînd grijă și de pelea semenilor noștri.

Și dacă veți binevoi să fiți cu băgare de seamă, apoi o astfel de solidarizare veți putea-o prea ușor găsi și'n ziua de astăzi.

Familia, una dintre temelile societății, înțeleg familia model, nu este decît o solidarizare a intereselor fiecărui membru, cu interesele tuturor din familie.

Și, cu atît mai mult trebuie să ne luptăm pentru îndeplinirea acestei solidarizări, cîcît este învederat, că fără de această solidarizare vom propăși greu de tot, neputînd ajuta nici înfrățirea noastră ca neam; vom îndepărta pacinica convingere, neputîndu-ne lega

între noi prin prietenie și cinstire reciprocă. Astăzi, foarte cu greu își pot face drum cele mai bune dintre virtuțile sociale. Simțemintele nobile, atît de trebuincioase propășirii omenestii, nu pot rodi, căci astăzi cum totul este numai *interes în luptă*, nu te mai poți încrede în sfîntul adevăr și în bunătatea semenului.

Să luăm aminte dar și'n numele do-rului, ca să nu perim, să ne umplem mintea de înălțătoarea și binefăcătoarea vorbă: „Iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși“, și de cealaltă parte: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face“. Amin!

(București).

Traian Țăranu

„Nomen et omen“.

— Reflexii —

Privind în jurul nostru și examenînd încîtva starea vieții noastre morale, pe neobservate ni-se înfurișează în pept un oftat dureros, care se aseamănă cu versurile profetului Ieremia: „Că:le Sionului bocesc, căci nu este nimenea, care să vină la sărbători. Toate porțile lui sînt pustiite; preoții suspină; fecioarele lui sînt întristate, și el însuși este plin de amărăciune... scl“.

Da de-amu 'nainte-vreme,
Dincotro ea c'o veni,
Acasă nu te-o găsi.

Marian p. 568.

Depărtarea fiiceii ei îi trezește în suflet închipuirea măritişului fetei în străini. A văzut ca prin sită, căci lacrimile n'au lăsat-o să desclîniască chipurile oamenilor lămurit, cînd s'a apropiat oastea trimisă de moda petrecaniei să-i ducă iubita ei fiică.

Fiica mea, mireasa mea,
Că tu mi-te-ai măritat
Dup' un ficior de 'mpărat
Și eu nimic nu ț-am dat!

Marian p. 570.

Partea aceia n'au fost oaspeții ospățului, cîntecul lor n'au vestit bucurie, depărtarea lor n'a aprins candela speranței și clopotele satului speriau buhela sinistre, ear cîni își schimbau lătratul în urlet. Bucuria s'a schimbat în jale, ospățul în pomană, depărtarea în înfinit și primăvara vieții fetii mari nu și-a văzut fătfrumosul dorit, căci înghețul capricios a nimicit colțul tînăr al misterului vieții, togmaî în momentul cînd fata mare avea să se prefacă și să aibă parte de lume, dupăcum i-ar fi dat dreptul natura.

Paștele n'au așteptat,
murmură buzele obosite ale mamei ei tridite,

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

(Continuare)

Traiu cu amar e cauzat în mai multe rînduri, nu prin sărăcie materială, ci prin lipsa de suflete mari, cari să dea mijlocul recerut unor creațiuni slabe și gingașe. O mamă moare și-i rămîne casa plină de fete orfane, și moare de durere și una din fiice, celelalte o roagă să ducă veste din lumea aceasta măsii, care desigur nu-și poate dormi somnul liniștit, neștiind cum vor trăi iubitele ei orfane.

Tu să spuî mămuții așa:
Ne-ai văzut pe prispă — afară,
Cămeșa neagră cerneală,
Fripte, arse la inimioară.
Că încotro vîntul ne bate,
Tot ne frige și ne arde,
Dincotro ne aburește
Ne arde și ne jupește,
Ne frige și ne prăjește.

Marian p. 563.

Și dupăcum poate bucuria înviora sufletele, totasemenea poate învia morții la aparență și durerea, acea durere care e legată de misterul

acestei eternități a morții neînțelese. Dupăcum mama moartă de durere își varsă sufletul în bocetul ei, totasemenea și fiica moartă și înviată de farmecul iubirii de mamă, spune cuvinte fără grai, pe cari le vedem tocmaî în mușenia faptului grozav:

Într'această lume mare
Fost-am și eu mîndră floare,
Floare fuî, floare trecut
Parte de lume n'avuî.

Pop Reteganul p. 86.

Glasul ei mut e trezit de imaginile vii ale mamei sale și aparința e poftită să se 'ntrupeze:

Scoală, lîencă, scoală,
Scoală, scoală și ni-i spune,
Ce vînt rău mi-te o ajuns
De ne-ai lăsat și te-ai dus?

Marian p. 570.

Fata mare e legată de cruzenia morții și urechile ei nu voesc să asculte glasul duios al inimii de mamă.

Fie-ți milă de mămuță,
C'o remas tare slăbuță,
Că mămuța Dumitale
Pînă amu înainte-vreme
Dincotro ea că venia,
Tot acasă te găsia,

Păcatul domnește; muzezeala lui umple satele noastre și plinsetul virtuților desconsiderate, uitate, pling sfâșiindu-ți inima: „Au nu vă pasă nimic, voi toți, cîți treceți pe cale, — vedeți de este durere asemenea ca durerea mea...!” (Pling. I. Ier. 1.)

Cine-î, care să nu știe și să nu audă acest plinset. Văd, că în coloanele „Progresului” nostru se discută: răul, binele, frumosul.

Văd, că sînt bărbați conștii de chemarea lor, cari, fără teamă, arată ranele de pe trupul trudit al neamului nostru. Se fac însă și imputări nemotivate...

Am citit în numărul 5 al „Progresului” într'un primarticol: „Cine a crescut studiind tot în limbă străină, ear limba bisericii sale a lăsat-o pe alt plan laturalnic, nu poate fi în veac bun apostol. Alte biserici își cresc apostolii, adeca clerul, în școalele lor proprii, ear noi trebuie să suplinim aveau acest neajuns”. („Nomen et omen” de Ion Simu).

O cauză, deci, ar fi preoțimea noastră, crescută „în limbă străină”. Urmărind încitva logica dlui Simu, urmează, că dacă noi Români vom avea preoți crescuți în limba noastră, atunci vom avea *apostoli*; și nu va mai fi în așa o stare neamul nostru, cînd tinerimea noastră nu va mai cerceta școlile străine (Roma, Cernauț, Berlin), ci vom avea adevărați apostoli... , atunci nu va mai domni atîta corupție, minciună ș. a. m. d. Permite-mi observarea, Dle I. Simu, că eu sînt de altă părere. Apostolia bună depinde dela altceva...

Nu trebuie schimbat mijlocul cu efectul. Apostolia nu-î acoperită cu idea predicărilor, spunerea căzaniilor în limba națională. Eată ce zice sfîntul Pavel: „Noi apostolii... sîntem desprețuiți, flămînzim și însătoșăm, goi sîntem, și palmuiți sîntem, și așezati nu sîntem. Și ostenim lucrînd cu mînele noastre; batjocoriți fiind, binecuvîntăm, persecutați fiind, răbdăm; huliți fiind, sfătuim; ca niște gunoși ne-am făcut lumei, și sîntem tuturora lăpădătură, până acum. (Cart. I. Cor. 4, 9—13.) De-ași vorbi în limbile oamenilor și îngerilor și iubire nu ași avea, m'am făcut ca o aramă sunătoare scl.” (Pav. Ep. I. Cor. 13, 1.)

De grabă te-ai cununat,
Și vătăjiei ți-ai cautat
Cu capurile golite
Și druşcuțe despletite
Ca pentru tine găsite.

Marian p. 572.

Gateala aceasta e grozavă și cununia aceasta e moartea vieții.

Evoluția și Creațiunea

— Reflexii —

de AUREL POPOVICI.

Fiziologia arată că pe baza aparițiilor din periodul primar și secundar se explică chiar contrarul luptei acesteia. Existențele superioare, înzestrate cu toate armele delipsă la „lupta pentru existență”, a perit cu desăvîrșire, pecînd altele, mai slabe, mai neînsemnate, întrecînd pe cele puternice, a rezbit și mai departe. „Puterea lor de existență se poate explica deci numai din slăbiciunea lor?” întrebă Gaudry.

Moleculele (vietățile cele cu trup moale), au putut străbate sutele de milioane de ani, fără a se schimba nicîc. (Acestea există dela primul period neschimbate până astăzi).

Di Vladimirescu aduce și date comparative din embriologie, fiziologie și morfologie, pentru proptirea punctului său de vedere.

Că în embrion fătul — dela momentul conceperei, până la o anumită dezvoltare — seamănă

Din aceste cîteva șire rezultă, că apostolia nu stă numai în *predică*, ci în dragostea lui Dzeu, și deaproape lui; cu un cuvînt: **în viața morală.**

Dacă institutele teologicești ale noastre pot răspunde la aceasta, bine, însă eu socot, a nu fi de prisos ca tinerii noștri, candidați la preoție-apostolie, să cerceteze și teologii străine.

Ce îi strică bisericii catolice românești, împrejurarea, că teologii ei în mare parte se cresc la străini, la teologii latine? Făcut-au vr'o rușine neamului românesc un Petru Maior, un Micu Klein, un Sinkay, sau neamului unguresc un Pázmány P., un Káldi? Toți aceștia au studiat în școli străine de neamul lor.

Episcopul Albei Regale, O. P., un bun apostol al bisericii sale, e ascultat de mii, e apreciat ca orator de forță; predică ungurește, deși exprimarea lui îl tradează, că-î slovac, crescut la Roma. Un alt mare orator, preot, deputat, predică fără niciun rezultat, fiindcă nu are la bază fondul recerut pentru preoție. Pilde, Dle Simu, pilde ce trăesc și vorbesc...

Morală, morală, și ear morală! Fără morală nu-î apostolie.

Viață corectă, creștinească, și sfat bun! Unul fără altul nu folosește. Pentru acest scop trebuie crescuți apostolii!

Moisă Popa.

Sfaturi igienice

de Dr. Ludovic Méheș.

Aproape un pătrar de veac a trecut decînd am fericirea de a trăi pe pămîntul Bănatului ca medic, lucrînd întrucît mi-au permis debilele mele puteri pe terenul chemării mele. Am avut o plăcere nespūsă în greaua mea activitate, pentru că e nobil simțul, care îl conduce pre un medic știind că este chemat să dea ajutor oamenilor bolnavi, să le aline durerile, să-î mîngăe, și, unde se poate, să le redeie sănătatea? Oare este ceva mai prețios în viața aceasta, decît sănătatea? Oare nu este mai fericit un om sărac, dar sănătos, decît unul bogat și bolnav. Dulce este pita câștigată cu sudori,

la cele mai multe vietăți, — concedem, fiindcă nici nu se poate altfel la asemănarea lucrurilor mărunte.*) Asămănarea însă nicidecît nu face egalitate; vedem că din embrionul mîței niciodată nu s'a făcut pasere.

Di Vladimirescu cearcă mai departe a ne lumina (într'o notă) în teoria autogenetică și filogenetică a lui Hăckel, care în imagine este foarte frumoasă, dar în realitate nu se adeverește. După teoria aceasta („dezvoltarea autogenetică este o recapitulatie grabnică a dezvoltării filogenetice”) ca de ex. maimuța în embrion, în diferitele stadii de dezvoltare, să se schimbe în pește, tîrăitoare, cîine, vițel, porc, etc... , vedem însă că nu se întimplă pe placul dlui Vladimirescu.

„Astăzi dovedindu-se embriologia de neapță pentru apărarea transformismului, se abandonează de cei învățați” — zice Vogt.**)

„Înloc de a abandona dogma aceasta (embriologia), aceștia îndrăznesc a susține ceva și mai nedurabil: tratînd despre o embriogeneză falzificată. Săracă logică! cît ești de muncită! Natura se falzifică pe sine!?” — zice Vogt.

Tot astfel stăm și pe terenul fiziologic, morfologic și fizic.

(Va urma).

*) E de însemnat că Hăckel, cel cu morfologia generală, descrisă de dl Vladimirescu, s'a compromis în fața științei prin falsificarea celor mai multe embrione, ilustrate în opul său. Astăzi înaintea scrutațiilor serioși Hăckel n'are trecere.

**) Tot în senzul acesta se declară și Costes, Agassis, Muller, Perier, etc. . . .

dacă sîntem sănătoși, și amare sînt cele mai bune mîncări, cînd nu le putem gusta, fiind bolnavi. Oare veselie cea mai mică a săracului, sănătos, nu este mai mare plăcere, decît toate comorile înveselitoare ale bogatului bolnăvicios? Toate acestea sînt adevăruri recunoscute.

În timpul activității mele de 25 ani, petrecuți, după dorința inimei mele, în mijlocul poporului român, către care am o atragere naturală, fiind de un neam și de un sînge cu el, a căruî bucurie și pe mine mă înveselește, și la a căruî durere și din ochii mei străcură lacrimi. Zic în timpul activității mele de 25 ani, trăind în mijlocul neamului meu, am avut destulă ocaziune de a cunoaște însușirile lui bune, dar am putut observa și defectele și slăbiciunile lui.

Ca Român, pătruns de cele mai sincere sentimente față de dezvoltarea neamului meu, mî-am propus, ca în sfera mea de medic să dau unele sfaturi igienice, să combat greșalele provenite din lipsa de cunoștință recerută, ca în acest mod să contribuî și eu la luminarea iubitelui meu popor.

Noi Români sîntem un popor cu însușiri foarte bune, avem talent, sîntem un neam vînjos și răbdător, avem calități, pentru cari multă lume ne invidiază, avem o iubire neîntrecută față de neamul nostru, de legea noastră, de obiceiurile noastre, și acestea sînt toate garanțe pentru trăinicia noastră. Dar pe terenul igienic avem foarte multe scăderi, avem nenumărate slăbiciuni, așî putea zice păcate. Pentru aceea vă rog să mă ascultați cu încredere, dacă cu iubirea cea mai sinceră frățească vin astăzi să vă sfătuiesc, dacă voi critica unele îndătinări, cari după învățatura igieniei sînt stricăcioase sănătății voastre. Vreau să vă învăț, cum trebuie să trăiască Românul, ca să fie sănătos și ce ar fi de făcut ca și noi Români, țînînd cont de dezvoltarea igieniei casnice, să putem ajunge și în această privință acolo, unde alte neamuri, mai culte, a ajuns deja demult.

Țăranul nostru dela începutul primăverii până la sfîrșitul toamnei trăește mai mult în aerul liber. Această împrejurare are o influință foarte sănătoasă asupra corpului, pentru că corpul are destul ear curat, are parte de lumină și de căldura soarelui, face mișcare, și cei mai mult, are la îndămină apă bună de beuț, apă pentru curățirea corpului, cu un cuvînt, pe lingă nutremitul recerut, această viață se poate numi, din punct de vedere igienic, *o viață ideală*. Mulți oameni, cari trebuie să-și petreacă viața în localuri închise, în cancelarii cu aer stricat, în ocne cu aer înnădușitor și fără lumina soarelui, ba și alții dela orașe, unde aerul, prin mulțimea locuitorilor, prin străzile strîmte, prin infectarea lui cu fumul fabricelor și prin locuințele umede, se uită cu invidie la țăranul fericit în această privință, căci într'adevăr țăranul are la dispoziție cele mai delipsă recerînțe pentru susținerea sănătății. Dacă te uiți la un om din orașele mari, îl vei vedea poate bine nutrit, însă el este palid la față, pentru că nu trăește în aer curat și nu are atîta parte din lumina și căldura soarelui ca țăranul.

Precum știți, țăranul are la îndemină recerînțele igienice, și numai modul de a le folosi bine trebuie să-l cunoască, și atunci igiena țăranului este o problemă rezolvită.

Să începem cu înrijirea igienică a corpului nostru.

(Va urma).

Felurimi.

Milionari modesti. Din New-York se scrie: Nu totdeauna trebuie judecat omul după haine. Dacă vedem pe cineva pe stradă într-o bluză rău croită și în pantaloni cu genunchii ieșiți și avînd pe cap o pălărie ca o ciuparcă, putem fi siguri, că aceia sînt milionari. Dacă îmbrăcămîntea li-e mai sărăcioasă, atunci putem fi siguri că respectivii au cu atît mai multe milioane. Se vede, că în New-York cucit e cineva mai bogat, cuatît are haine mai rele. Cei mai mulți Croezii din lumea nouă, deaceia nu-și mai calcă pantalonii, pentru că încă de pe timpul cînd strîngeau la dolarî ca să-și facă milioane, s'au obișnuit numai cu cîteo pîreche de pantaloni. Așadar dacă ar voi să-și trimită nădragii la călcaț, ar trebui să stea în pat și așa și-ar perde timpul cel scump. Haine își fac numai odată într'un an, ceiace e o jertfă foarte mare, pentru că trebuie să piardă din timp 5 minute în cap pînă le ia măsură croitorul. Rockefeller și Carnegie jertfesc acum mai mult timp pentru alegerea hainelor, decît mai nainte, dar nepăsarea față de exterior și acum e în ei. Carnegie, cu dreptul, își face barem două rînduri pe an, dar de cizmele cvadrate și pantalonii necălcați nu se poate lăsa nici într'un chip.

CRONICA.

Rugăm retrimiteria listelor pentru semnarea de acți la Tipografia «Progresul» societate pe acți.

Fruntașul nostru din Biserica-albă avocat Ion M. Roșiu a plătit un exemplar din *Cantorul bisericesc* pentru o comună săracă, ce are a se adresa în scopul acesta la autor: Gheorghe Bujigan, învățător în Deliblat.

Atragem de pe acuma luarea aminte asupra expoziției de lucru manual al țăranelor noastre, ce se va arangea în August c. din prilejul adunării generale a Fondului de teatru rom.

Celor nedumeriți nu le putem explica decît că «cirmaci» în limba vulgară înseamnă: dirigitor, conducător, director; în românește nu poate avea alt ecvivalent.

Mecenatul preot Ion Petrovici din Ciclova română a testat comunei sale bisericesti ort. rom. 20 jugere de pămînt și 100 acți în valoare de 40.000 cor. Dumnezeu să-i ajute!

În numărul de față începem publicarea sfaturilor igienice, o disertație măduoasă, ce a fost citit-o medic-majorul Dr. Ludovic Măheș într-o adunare generală a despărțămîntului Oravița al Asociațiunii.

Mercurii au fost aleși membri noi ai Academiei Române din București: Andrei Bărseanu (Brașov), N. Gane și Duiliu Zamfirescu.

Aflăm din «Transilvania», monitorul oficial al Asociațiunii, că pentru noul despărțămînt al Săschii e designat de director avocatul Dr. Vasile Meșter.

Societatea de lectură dela liceul și Școala comercială rom. din Brașov a ținut Duminecă seara o ședință publică cu program bogat și frumos.

În haremul sultanului s'a aflat o bombă mare înfurișată de răufăcători. Se bănuște că și eunuchi și haremoaice au fost în conjurație.

La expoziția din Bruxela din 1910 un ingener din Liège va construi un turn, cu 100 m. mai înalt decît turnul Eiffel din Paris.

Excursia la Roma s'a aminat pe 15. Mai c. Insinuăți pîn'acum: 60 de inși.

Concurs pentru al treilea învățător la școala primară ort. rom. din Ciclova românească.

A sosit în Oravița, și petrece încă cîteva zile între ai săi, profesorul din Budapesta Dr. Iosif Șiegescu.

Lupta de alaltăseară, în cercul Pikard, între atletul cercului Mita Ivanov, cu o putere brută extraordinară, și între Alois Pomp, chafeur la S. C. F., superior în tehnica luptei, a ramas nedecisă.

O statistică oficială arată, că în Ungaria au murit în Decembrie a. tr. 5412 ofticoși. În județul nostru 130. Însăpămîntător!

Profesorul din Brad, Traian Suciu, a făcut doctoratul din limba și literatura română și germană cu succes foarte bun.

Fundațiunea Gojdu a trecut peste 7 milioane de coroane, din cari se împart bursierilor aproape 84.000 cor. anual.

Preotul din Folia (lingă Buzias) Dimitrie Șandru și-a oferit birul său preoțesc pentru întregirea salariului învățătoresc din comuna. Ce lucru rar și vrednic de toată lauda!

Mercurii s'au dat vacanțele de paști aproape la toate instituturile din localitate, ținînd la școala civilă pînă după paștele românești.

Metropolitul Bucovinei Dr. Repta va înființa în Bucovina pe cheltuiala sa o mănăstire de maice, cari vor face serviciul surorilor de caritate în cazuri de boale.

Încurînd se va regula și salariile funcționarilor nostri comitatensii.

La expoziția din Lugoj și-a zăslujit multă recunoștință d-na Epure din Greovaț, a cărei colecție este una dintre cele mai variate.

Deputat sinodal în cercul Zgribești, înlocul decedatului adv. Dr. P. Marcu, a fost ales Dr. Dimitrie Florescu din Lugoj.

În comuna Stupca (Bucovina) se va ridica un monument la morinîntul lui Ciprian Porumbescu și se va oficia și un parastas solemn. În mai multe centre românești (Și aici?) se va onora cu demnitate memoria duiosului nostru compozitor.

Pentru apărarea băilor Marilla și Mehadia s'au luat măsuri de a se curăți brazii seculari din împrejurime de o insectă înfricoșată, ce amenință cu primejdie aceste stațiuni balneare vestite în toată țara.

La București a fost o spargere îndrăzneată la casele d-nei Aurora Dinescu, furîndu-i-se, în lipsa ei de acasă, mai multe prețioase și efecte în valoare de mai multe zeci de mi de lei!

Asupra vijuliilor din Caransebeș vom reveni și noi, după ce vom afla rostul oficialității, după sinodul eparhial.

Un student rutean în vîrstă de 32 ani, Miroslav Siczynski, a împușcat în Lemberg pe contele Potoczki, guvernorul de neam polon al Galiției.

În Cronica «Tribunei» noastre din Arad citim despre înfiorătoarea dramă, a cărei eroină, soția frumoasă a mehanicului Mezei Vilmos, care a fost împușcat pe o moașă păcătoasă, fiindcă o aruncase în brațele bogătașului Lazar Dumă, a fost achitată de jurați.

Populația României s'a sporit în cursul anului trecut cu 97.340 de suflete.

Un preot din Milano a fost osîndit la 16 ani temniță, pentru că a îndemnat copii mici ce i-s'au fost încredințat lui spre îngrijire, la fapte rușinoase. Brr!

Pornirea muncitorilor rom. („bufani”) din Ocna de fer (Vaskó) de a-și înjgheba și ei o bibliotecă, e atît de laudabilă, pecit de just e apelul preotului lor Constantin Paușanu în scopul colectării de cărți.

Comitetul studențimii rom. din Cernăuț a trimis comitetului similar din Viena o scrisoare, în care, respunzînd la apelul acestora, arată necesitatea de a se institui la Universitatea din Cernăuț și cîteva catedre cu limba de propunere românească.

Un profesor, Florinsky din Petersburg, arată statisticește că numărul Slavilor din toată lumea s'a urcat la 150 milioane.

Mulțumită publică.

Mulțumesc și pe calea asta On. direcțiunii a Institutului de bani «Plugarul» din Cacova pentru frumoasa faptă ce a săvîrșit-o prin plătierea a patru abonamente la «Progresul» pe seama unor țărani parohiani d'ai mei, pe cari i-a ajutat astfel să ajungă și ei a citi o foare bună românească.

(Secaș)

preot Petru Bernaz.

Bibliografie.

A apărut «Literatura Medicală Românească» de distinsul medic oculist Dr. Gheorghe Crainiceanu, ediția Academiei Române. Prețul 5 lei. Este cam a 23-a operă din scrierile (în românește, germ. și franțuzește) a eminentului medic-literat, originar din Banat, cunoscut și ca zelos colaborator al Revistei noastre.

«Cantorul bisericesc» ofere o înleznire mare la învățarea cîntărilor bisericesti, și mai ales o orientare uimitor de ușoară în potecile încalcite ale tipicului. Îl recomandăm cu căldură cîntăreților nostri de strană și prestetot comunelor bisericesti, spre cumpărare.

— «Viața Românească», esecelenta revistă din Iași, care apare sub direcția dlor C. Stere și Dr. I. Cantacuzino, în numărul din Marte are un foarte bogat cuprins:

«Latifundiile și progresul economic» de C. Stere. «O audiență la ministerul de război» a dlui D. D. Pătrăscanu, apoi versuri de Elena Farago și Ioan Drăgănescu, articole literare instructive de Pompiliu Eliade, Radu Rosetti, Izabela Sadoveanu, E. Lovinescu, și o interesantă cronică artistică de M. Tzigara-Samurcaș, A. Mircea și George Raneti, M. Sadoveanu își termină frumoasa navelă «Duduia Margareta», ear I. G. Duca ne dă o instructivă cronică externă despre situația din Anglia. Însfîrșit numeroase cronici și recensuni. Tiparul îngrijit și hîrtie fină.

Poșta Redacțiunii.

V. P. Nyustya. Primit, se va publica.

I. B. București. Se va publica în rubrica Economie.

Maî multora: Cerem răgaz. Sintem îmbulziți. I. St. Sc. Arad. Prea bucuros.

Poșta Administrațiunii.

Apelăm la bunul simț al restanțerilor, să ia în considerare reclamația noastră repetită. Cine nu vrea orî nu poate plăti, să nu ne facă încurături de cari nu le putem suporta.

Mulțumită publică.

Toți amicii și cunoscuții, cari din incidentul morții neuitatei mele fice

Andorina Vișan,

și-au exprimat condolența, precum și aceia cari prin prezența lor la actul înmormîntării au căutat să ne consoleze în nemărginita noastră durere, primiască pe calea aceasta mulțumita noastră.

Bogodinți la 1/14 April 1908.

preot Pavel Vișan și familia.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

723 sz. 1908. vgrhtó.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhiirre teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1908. évi 1365 számú végzése következtében Dr. Haag Aladár verseczi ügyvéd által képviselt Temeskutasi népbank mint szövetkezet javára Motroczan Péter és tsai ellen 100 kor. s jár. erejéig 1908. évi február hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1962 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, sertések, lovak, egy tűzmentes pénzszekrény stb. uyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járás-bíróság 1907. évi V. 207/2 számú végzése folytán 100 korona tőkekövetelés ennek 1907. évi október hó 29-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 57 korona 33 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Komoristvén az alperesek lakáson leendő megezőklésére 1908. évi április hó 25-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényzikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán, 1908. évi április hó 10. napján.

Sztánkovits Miklós
kir. bir. végrehajto.

Gheorghe Bogdanu

Oravița-rom.

Magazin de articole

de băcănie, coloniale, galanterie, vâpseli, bumbacuri, spirituose și deposit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstite. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

Bunăvoința marelui public românesc!

— A t i t a. —

Casa Nr. 364

cu ospătăria „America“ din Oravița română (lungimea frontului de către stradă circa 60 m.) se vinde din mână liberă. A se întreba la proprietarul Alfred Mann în Oravița.

3-3

„PLUGARUL“
societate pe acții din Cacova

dă

6%

și plătește și darea după depuneri.

Aviz.

Dau de știre publicului din Oravița și jur, că
dela 26. April până la 1. Mai c.
ordinez zilnic la orele 9-12 și 2-5
în oteul „Coroana Ung.“ din Oravița.

Prestațiuni ale tehniciei moderne.

Cu distinsă stimă

Dr. Otto Gmelin

doctor dentist în Budapesta.

2-2

Cine dorește să facă o călătorie de
plăcere ieftină, bună și iute

în 6 zile
la America

(Statele unite, Canada și Argentina), acela
să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

„SENTINELA“
institut de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă
și primește depuneri spre fructificare cu
5 1/2% interese, plătind institutul și darea
de 10% după interese. La cerere se trimit
deponenților și cecuri poștali cu cari se
trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Satul-nou, în 31 Decembre 1907.

Direcțiunea.

Anunț.

Avizez onoratul public bănațean, că în
magazinul și atelierul meu din Oravița se
pot căpăta

cele mai bune ghete

în întreg ținutul sudbănațean.

Prețuri solide și fixe.

Cizme cum și ghete ortopedice, pentru
bal și pentru mirese după măsură,
forme engleze, franceze și americane.

Primește sodali muncitori și de omenie,
cum și ucenici din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.

Anunț.

Am onoare a aviza On. public din Oravița și jur, că îmi voi deschide la 12. April c. n. în piața d'aici, Casa Nr. 55, un

atelier artistic

modern, provăzut cu toate aparatele tehnice ale timpului modern.

În atelierul meu se pot face orice lucrări ce aparțin branșei fotografice, ș'anume: portreturi în mărime naturală, cu prețuri ieftine, pregătite în mod deservit (și după fotografiile mici), mai departe acvarelle, pasteluri, platinotipură, tablouri de grupe ale societăților și de familii. Pozări urhitectonice și de pesagii.

— Specialist în pozări de copii à la minut. —

Îmi voi da silința a mulțumi pe deplin On. public, ca și în atelierul meu principal din Biserica albă.

Cu toată stima

M. Botfan

fotograf în Biserica albă.

2-2